

ע"מ 1813/14

בית המשפט הצבאי לערעורים

בפני כב' הנשיא: אל"ם נתנאל בנישו**העוררת: התביעה הצבאית**
(באמצעות ב"כ סרן אשר סילבר)

נגד

המשיב: *** ת"ז *******

(באמצעות ב"כ עו"ד נרי רמתי)

ערר על החלטת ביהמ"ש הצבאי ביהודה (בפני כב' השופט רס"ן אברי אינהורן)
בתיק מס' 4403/14 מיום 02/06/14
(הערר התקבל)

תאריך הישיבה: 05 ביוני 2014, ז' בסיון התשע"ד.

החלטה

כתב האישום והחלטת המעצר

המשיב, קטין כבן 16 וחצי, עומד לדין בגין זריקת אבנים לעבר כלי רכב נוסעים בכביש 465, יחד עם אחרים.

במסגרת הדיון בבקשת התביעה למעצר עד תום ההליכים, קבע ביהמ"ש קמא כי קיימות ראיות לכאורה למתואר בכתב האישום.

עם זאת, סבר ביהמ"ש כי בעניינו של המשיב ניתן להסתפק בחלופת מעצר. החלטה זו נסמכה על דו"ח פסיכו-סוציאלי, שנערך לבקשת הסנגוריה, על ידי ד"ר סני גורדון בר, פסיכולוגית קלינית בכירה ובמסגרתו הוצע לשחרר את המשיב תוך פיקוח של אחיו הבכור ומנהל בית ספרו. ביהמ"ש קמא סיכם את התרשמותו מהדו"ח, בכך שהמשיב נבדל מרוב הנאשמים הבאים בפני ביהמ"ש בתיקים דומים. מדובר בתלמיד רציני, אשר קיימת אפשרות כי ישוחרר תחת השגחה ובכך ימנע

ממנו לחזור לסורו. על רקע זה, דחה ביהמ"ש קמא את בקשת המעצר והורה על שחרור המשיב בתנאים, הכוללים הפקדה כספית, ערבות צד ג' ואף מעצר בית בסייג ללימודים בבית הספר.

הערר ותשובת הסנגוריה

התביעה הצבאית לא השלימה עם ההחלטה האמורה. לטעמה, המשיב עירב עצמו בעבירה בעלת מאפייני מסוכנות משמעותיים, במיוחד כאשר הוא פעל בחבורה, תוך יידוי אבנים לעבר כלי רכב אזרחיים. עוד ציין התובע את בריחת המשיב, שנתפס רק לאחר מרדף. התביעה סברה עוד כי שגה ביהמ"ש קמא כשהסתמך על הדו"ח הפסיכו-סוציאלי הנ"ל, על אף ליקויים רבים שנפלו בו. בעניין זה הפנתה התביעה לעובדה כי הדו"ח לא נערך על ידי גורם רשמי וכלל לא ברורה מהי הכשרת עורכו. עוד מנתה התביעה שורה של פגמים אשר נפלו, לטעמה, בדו"ח בנוגע להתייחסות לטענות חסרות שחר של המשיב. בנקודה זו אף עמדה התביעה על כך שהמפקחים המוצעים לא זיהו כראוי. לבסוף, טענה התביעה כי הכחשתו של המשיב את המיוחס לו מבטאת אי נטילת אחריות ושוללת כל אפשרות לשחרורו בחלופה המוצעת.

על כל אלה הוסיפה התביעה כי, באופן עקרוני, מן הראוי היה להתנות כל הסתמכות על הדו"ח האמור במתן אפשרות לחקור את עורכת הדו"ח טרם קבלת ההחלטה.

מנגד, הסנגור ביקש לדחות את הערר. לטעמו, לא היה כל מקום לחקור את עורכת הדו"ח וכל שניתן היה לדרוש, בשלב מאוחר יותר, הוא שהמפקחים יגיעו לביהמ"ש לבחינת כשרותם לשמש בתפקיד זה. הסנגור חלק על תפיסת התביעה כי הכחשת המשיב מונעת את שחרורו. לטעמו, מקום בו יש ספק אם הנאשם עבר את העבירה, נדרש ביהמ"ש לבחינה מעמיקה יותר של אפשרות השחרור בחלופה. בענייננו, האירוע אינו מן החמורים, שכן לא ניתן לקשור בין המשיב לבין האבנים שנזרקו על המתלוננת, ואף ניתן לסמוך על דברי החיילים שהאבנים פגעו בשולי הכביש בלבד. מנגד, עסקינן בקטין, ללא עבר פלילי, תלמיד טוב, אשר מעצרו עד לתום ההליכים יוריד לטמיון את שנת לימודיו הנוכחית. בנסיבות אלה, סבר הסנגור כי לא נפלה טעות בהחלטת ביהמ"ש קמא ויש לדחות את הערר.

הגשת דו"ח בשלב המעצר

אומר מיד כי לא ראיתי כל הצדקה לדרישתה העקרונית של התביעה להתנות הסתמכות על הדו"ח, בחקירת עורכו. בשלבי המעצר, ואף במעצר עד תום ההליכים, זכאים הצדדים להגיש בפני ביהמ"ש ראיות, מבלי שעורכיהם יחקרו. ביהמ"ש בוחן ראיות אלה על פניהן, ומעניק להן את המשקל הראוי לפי מיטב שיפוטו. הדברים נכונים במיוחד כאשר אין מדובר בראיות הקשורות לעצם האישום, אלא לנושאים הרלוונטיים לשאלת האפשרות להזדקק לחלופת מעצר. אמת, יש וביהמ"ש יבקש להתרשם מערבים או מפקחים, ולצורך זה יורה על התייצבותם ויאפשר חקירתם, אך הדבר נתון לשיקול דעת ביהמ"ש ואין הוא מהווה תנאי בלעדי אין לקבלת המסמכים המוגשים על ידי הצדדים.

זאת ועוד, תמים דעים אני עם התביעה כי עדיף היה להסתמך על מסמך שנערך על ידי גורם בלתי תלוי. אלא שכאמור, בשלב זה, המחוקק לא הסמיך את בתי המשפט הצבאיים להורות על עריכת תסקיר מעצר על ידי קמ"ט רווחה או גורם מקצועי אחר, והתביעה הצבאית מתנגדת, לטעמי שלא בצדק, להפניה וולונטרית של נאשמים לקבלת תסקיר או חוות דעת כאמור. על כן, כל שנותר לנו הוא להתבסס על מסמכים המוגשים לנו על ידי הסנגוריה.

באופן דומה קבעתי בהחלטה קודמת בעניינו של המשיב:

"ברם, גם אם סמכות מפורשת אינה קיימת כיום בדין האזור, אין משמעות הדבר כי התביעה מנועה מלהסכים לעריכת חוות דעת באופן וולונטרי על ידי גורם בלתי תלוי, בין אם זה יהיה קמ"ט רווחה באיו"ש ובין אם גורם סוציאלי הפועל מטעם שירות בתי הסוהר, כפי שאכן נעשה מספר פעמים בעבר.

אפשרות זו עדיפה בעיניי על עמדתה הנוכחית של התביעה הצבאית, השוללת כל פנייה מטעם בית המשפט לגורם סוציאלי או טיפולי לקבלת חוו"ד כאמור. זאת מאחר שגישתה הדווקנית של התביעה אינה מותירה כל ברירה בפני הסנגוריה, אלא להציע לביהמ"ש להסתמך על חוות דעת מטעמה".

ודוק, ביהמ"ש נדרש לבחון את משקלם של המסמכים, כשם שהוא בוחן כל ראייה המוגשת בפניו.

מן הכלל אל הפרט

ראשית, אציין כי לא מצאתי כל סיבה לפסול את חוות דעתה של ד"ר גורדון בר על רקע מקצועי. על פני הדברים, נראה כי היא בעלת הכשרה וניסיון מקצועי המאפשרים לה לערוך חוות דעת מהסוג המדובר.

עם זאת, ער אני לעובדה כי מדובר בחוות דעת מטעם אחד הצדדים. עוד התרשמתי כי בכל הנוגע לנסיבות ביצוע העבירה ולנסיבות המעצר, חיה עורכת חוות הדעת מפי המשיב בלבד.

על אף האמור, יש מקום לתת משקל לדברים, שכן הם שופכים אור על דמותו של המשיב, ומצביעים על חלופת מעצר אשר מן הראוי לבחונה.

אלא שגם אם כך, מגיע אני למסקנה כי אין מקום להורות על שחרור המשיב. אנמק את דבריי.

כאמור המשיב עירב עצמו, לכאורה, בעבירה בעלת מאפייני סיכון בולטים. זריקת אבנים בחבורה, לעבר כביש ראשי בו נוסעות מכוניות אזרחיות, מקימה עילת מסוכנות אשר נדרשים תנאי שחרור מחמירים על מנת לצמצמה.

בעניין זה, איני מקבל את החילוק אותו ביקש הסנגור לערוך, בין מצב בו נזרקות האבנים לשולי הכביש, כגרסת אחד החיילים, לבין מצב בו קיימות ראיות לידווי אבנים על מרכז הכביש דווקא, כעולה מעדות המתלוננת. בשני המקרים, הפוטנציאל לסיכון הנוסעים משמעותי במידה זהה.

אם נוסף לכך את העובדה כי המשיב ניסה לברוח מפני החיילים, נראה כי חלופת מעצר מחייבת אף להבטיח כי המשיב יתייצב בביהמ"ש.

אמנם, מדובר בנאשם קטין, אך לא מן הנאשמים אשר יש להניח כי שיקול דעתם אינו מגובש מספיק כדי להבין את הפסול שבמעשיהם.

בנסיבות אלה, ועם כל ההבנה לפגיעה העלולה להיגרם ללימודיו של המשיב, לא ראיתי אפשרות להורות על שחרורו למעצר בית, אשר לא ניתן לאכוף אותו. איני סבור כי די יהיה בפיקוח המוצע כדי למנוע את החשש למסוכנות עתידית.

על רקע כלל האמור, הנני מקבל את ערר התביעה ומורה על מעצר המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים.

ניתנה היום, 10 ביוני 2014, י"ב בסיוון התשע"ד, בלשכה. מזכירות ביהמ"ש תעביר העתק החלטה זו לידי הצדדים.

נשיא

רמ"שית: רב"ט מאיה סנילביץ

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

נתנאל בנישו 1813/14-54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה